

EMMASTE KOOLI KROONIKAT SIRVIDES

11. AUGUSTILT TAHISTAB EMMASTE KOOL OMA 70.
SUNNIPÄEVA. HEIDAME SEL PUHUL PILGU ÕPPEASU-
TUSE AJALUKKU.

See oli 1920. aasta 8. juunil, kui Emmaste valla nõukogu pöördus Läänemaa Koolivalitsuse poole palvega anda kohaliku mõisa härrastemajas ruumid algkooli kõrgematele klassidele. Juba sama aasta sügisel avati Emmaste Kõrgem Algkool Peeter Lauri juhatamisel, kes oli lõpetanud Kaarma seminari ja omandanud algklasside õpetaja kutse Haapsalu linnakooli juures asuvalatel pedagoogilistel kursustel.

Esimene koolisügis algas tavalisest hiljem, nimelt 11. oktoobril, kuna vald ei jõudnud õigeks ajaks muretseda kooli sisseadet. Avati ainult V klass, kuhu astus 35 õpilast. 1921. aastal tuli juurde VI klass. 1921. aastal valiti ka teine õppejõud — Marie Brever. Koolil oli 12 ha maa-ala. Õpilastele oli kõige meelepärased mängumaa mitmekesise flooraga vana mõisapark.

1922/23. õppeaastal lahkus P. Lauri Emmaste Algkooli juhataja kohalt, tema asemele määrati M. Brever, kes jäi kooli juhatama pikkadeks aastateks. Teiseks õpetajaks sai Liidia Einas, tunniandjaks Veera Dmitrieff.

1923/24. õppeaastal töötatakse edasi kahe klassiga. M. Breverit asendas õppimisajal Friedrich Brever. Koolis õppis tol aastal 40 õpilast. Lõpetajaid oli 15.

1924/25. õppeaasta algul valis vallakogu V. Dmitrieffi ja L. Einase asemele õppejõuks Edgar Piigi. Tunniandjaks sai Alice Pello. Kooli lõpetajaid oli nimetatud aastail 16. Kevadel korraldati õpilastele suurepärase merereis Saaremaale. Triigist matkati jalgsi edasi läbi Karja—Valjala—Kaali—Kõljala Kuressaarde ja sealt tagasi Triiki, et paadiga Hiiumaale naasta.

Igakevadised ekskursioonid lõpetajatele said traditsiooniks.

1926/27. õppeaastal avati ka paralleelklass.

Samal aastal alustas Emmaste Kõrgema Algkooli juures tegevust majapidamise täiendusklass tütarlastele. Eriaineid

hakkas õpetama Tallinna Linna Naiskutsekooli õpetaja Marta Uudelep. Sisseastujaid oli 18, lõpetas 12.

1928/29. õppeaastal õpilaste arv vähenes, sest VI klassid avati ka teiste Emmaste valla koolide juures.

1929/30. õppeaastal toodi Emmaste Algkooli juurde Viiri kooli IV klass.

Tol aastal töötas kooli juures veel ühepäevane täiendusklass, kus värskendasid ja süvendasid omandatud teadmisi ja oskusi eelmistel aastatel täiendusklassi lõpetanud. Õppejõud M. Uudelep, E. Kokla ja E. Piik andsid seal tasuta õpetust, kuna ametlikult ei olnud klassi registreeritud.

Nende õppetöö tulemusi võis näha kevadel korraldatud näitusel, mida M. Brever nimetas üheks maitsekamaks ja tööde-rohkemaks täiendusklassi korraldatud näituseks.

1930/31. õppeaastal suleti Nõmme algkool ja õpilased siirdusid Emmaste kooli. Nagu arvata võis, ei olnud kõik lapsevanemad sellega nõus ning keeldusid oma lapsi Emmastesse saatmast. Koolivalitsus tegi valla hoolekogule ettepaneku streikivate lastevanemate trahvimiseks. See ettepanek ei leidnud aga hoolekogus kõlapinda, sest sinnagi kuulus lapsevanemaid, kes ei olnud Nõmme kooli sulgemisega nõus.

1931/32. õppeaastal töötas kool 4 klassikomplektiga (I/II, III/IV, V, VI).

Toimus kaks koolipidu, millest ühel tuldi välja Edgar Piigi koostatud lastenäidendiga «Päkapikud jaaniööl», teisel lastenäidendiga «Printsess Rukkilill». Tähistati ka jõulusid ja emadepäeva.

Nõmme algkooli lastevanemate nõudel avati Nõmmel eraalgkool, kuhu astus 12 last.

1932/33. õppeaasta 1. detsembriks õpilaste üldarv langes, kuna Sõru algkooli juures avati V klass.

1. detsembril 1934 Nõmme eraalgkool suleti, Emmastes avati kolmas klassikomplekt. Seda aastat iseloomustavad massilised nakkushaigustelavi-

nid, mis nõudsid ohvriks ka ühe õpilase.

1935. aasta maikuus asutati Emmaste algkooli juurde noorte kotkaste Emmaste rühm, mille juhiks sai Peeter Laretei.

1935/36. õppeaastal tuli uueks õpetajaks Nikolai Vanaselja, kes hakkas tegelema ka noorte kotkastega. 1935. a. novembris moodustati kooli juurde kodutütarde Emmaste rühm M. Breveri ja Eise Tärji juhendamisel. Kodutütreid valmistasid agaralt käsitöid kooli loteriiks. Saadud 48.02 krooni kasutati kevadiseks ekskursiooniks mööda kodusaart. Suvevaheajal kogunesid noorkotkad ja kodutütreid igal reedel koolimajja, et korraldada selle ümbrust.

1935/36. oli raamatuaasta. Mitmed kooli vilistlased, nagu Anton Pruul, Arda Kastein, Bernhard Tikker, Alfred Lippu, Viktor Pau, Leopold Tamm, Helmar Lippu, Reinhold Vahteras, Osvald Vahtras, Ilmar Mänd, Roland Harjak, Anton Vahtra, Tobias Vahtra jt., kinkisid koolile raamatuid.

1936/37. õppeaastal korraldati jälle loterii. Peeti taas jõulusid, emadepäeva, vabariigi aastapäeva, toodi lavale näidendeid.

Kooli juures jätkasid tegevust noorkotkaste ja kodutütarde rühmad Artur Urvasti ja Armilde Marri juhatamisel. Lõpupeidi peeti Emmaste rahvamajas kõigi Emmaste valla algkoolide lõpetajatele ühine.

1937/38. õppeaasta valis vallavalitsus õpetajaiks Einar Toompuu ja Aino Liidu, juhataja oli endiselt M. Brever. Aktiivselt tegutsesid uute õpetajate eestvedamisel noorkotkad ja kodutütreid. Maikuus 1938 kinkis Arvid Väljas koolile 10 krooni, mis on õppeasutusele esimene rahaline annetus. Varem tegid seda pidevalt küll kooli õpetajad, kuid seda peeti tavaliseks. Kool sai tulu pidudest, loteriidest ja kooliaast.

1938/39. õppeaastal alustas tööd tütarlaste kaheaastane täiendusklass, õpetajaks Adele Sillenberga.

See õppeaasta jääb Emmaste kooli ajalukku tähtsündmusena — kooli külastas vabariigi president Konstantin Päts.

(Järgneb)